

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Căpriană, r-1 Strășeni, intervenient accesoriu Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană, casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 24 noiembrie 2015, și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă

La 05 mai 2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Căpriană, r-1 Strășeni, intervenient accesoriu Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a indicat că la 03 februarie 2015, Consiliul sătesc Căpriană, r-1 Strășeni a emis decizia nr. 1/12 „Cu privire la examinarea cererii Mănăstirii Căpriană”, prin care a transmis în folosință Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană terenul cu suprafața de 22,02 ha, inclusiv, teren agricol – 18,26 ha; pășuni – 3 ha și terenuri cu alte destinații – 0,70 ha.

Susține că în conformitate cu prevederile art. 64 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și Regulamentul „Cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, a efectuat un control privind legalitatea deciziei Consiliului sătesc Căpriană, r-1 Strășeni nr. 1/12 din 03 februarie 2015, în rezultatul căruia a depistat că aceasta contravine legislației în vigoare.

La 09 martie 2015, a înaintat Consiliului sătesc Căpriană, r-1 Strășeni notificarea nr. 1304/OT4-532, solicitând anularea deciziei nr. 1/12 din 03 februarie 2015, însă nu a fost examinată.

Sușține reclamantul că Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni prin prisma art. 15 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și art. 68 alin. (2) și (3) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, în termen de 30 de zile de la data primirii notificării, trebuia să modifice sau să anuleze actul administrativ contestat, dar aceste prevederi legale nu au fost respectate de către pârât.

Consideră că actul administrativ enunțat este ilegal, neîntemeiat și pasibil anulării, din următoarele considerente.

Indică că reieșind din prevederile art. 15¹ alin. (1) Cod funciar, mănăstirilor li se atribuie în proprietate privată, fără plată, terenuri agricole cu o suprafață de până la 5 ha din contul terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale.

Totodată, potrivit art. 15¹ alin. (2) Cod funciar, suprafața totală a terenurilor unei mănăstiri, dobândite prin vânzare-cumpărare, donație, etc., nu poate depăși 100 de ha.

Însă, potrivit Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 264 din 03 aprilie 2009 "Cu privire la aprobarea cadastrului funciar conform situației la 01 ianuarie 2009", rezultă că după Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană sânt deja înregistrate 5 ha de terenuri agricole.

Menționează că Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană nu se încadrează în prevederile pct. pct. 5 și 6 din Regulamentul cu privire la modul de atribuire, modificare a destinației și schimbul terenurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1451 din 24 decembrie 2007, care stipulează că instituțiilor, întreprinderilor de stat și municipale li se atribuie în folosință terenuri proprietate publică a statului, și, respectiv, a unităților administrativ-teritoriale pentru desfășurarea activității acestora. Terenurile proprietate publică a statului, și, respectiv, a unităților administrativ-teritoriale, pot fi atribuite în folosință organizațiilor necomerciale care desfășoară activitate de binefacere sau de utilitate publică cu scop nelucrative (necomercial).

Astfel, nu i-au fost prezentate acte prin care s-ar confirma faptul încadrării Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană în categoria instituțiilor care ar avea dreptul la atribuirea în folosință a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale menționate în Hotărârea Guvernului nr. 1451 din 24 decembrie 2007.

Pe lângă acestea, pârâtul a mai încălcat și prevederile art. 77 alin. (3) și (5) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care prevăd că bunurile proprietate a unității administrativ-teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă ori în locațiune, adică prin licitație publică, organizată în condițiile legii.

Consideră reclamantul că Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni nu era în drept să transmită în folosință Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană teren cu suprafața de 22,02 ha, suplimentar la cele 5 ha pe care Mănăstirea deja le deține în proprietate.

Cere Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat anularea deciziei Consiliului sătesc Căpriană, r-l Strășeni nr. 1/12 din 03 februarie 2015 "Cu privire la examinarea cererii Mănăstirii Căpriană".

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 24 noiembrie 2015, acțiunea a fost admisă și anulată decizia Consiliului sătesc Căpriană, r-l Strășeni nr. 1/12 din 03 februarie 2015 "Cu privire la examinarea cererii Mănăstirii Căpriană", ca fiind ilegală.

Prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că legislația în vigoare prevede că tranzacțiile legate de înstrăinarea, concesiunea, cât și de darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale poartă un caracter oneros și urmează a fi încheiate ca urmare al expunerii acestora la licitație publică, condiție obligatorie impusă de lege, iar Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni nu a prezentat probe prin care s-ar demonstra

faptul desfășurării licitației ori posibilitatea dării în administrare a terenului cu suprafața de 22,02 ha, inclusiv, teren agricol – 18,26 ha; pășuni – 3 ha și terenuri cu alte destinații – 0,70 ha, fără organizarea unei licitații publice, asigurând accesul liber și acordând posibilitatea, în mod egal, tuturor doritorilor de a obține dreptul de folosință asupra bunului imobil în litigiu.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de către Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană, casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 24 noiembrie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată.

Instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe cu privire la admiterea acțiunii ca fiind întemeiată, invocând că Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni prin decizia nr. 1/12 din 03 februarie 2015 în mod legal, cu respectarea prevederilor art. 15¹ din Codul funciar, a transmis în folosință Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană terenul cu suprafața de 22,02 ha, inclusiv, teren agricol – 18,26 ha; pășuni – 3 ha și terenuri cu alte destinații – 0,70 ha, or, ultima nu deține în proprietate privată terenuri care ar depăși suprafața de 100 ha. Mai mult ca atât, administrația publică locală a emis actul administrativ contestat, de fapt, întru executarea Hotărârii Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 97 din 04 aprilie 1990 ”Cu privire la înstrăinarea și darea în administrare a terenurilor”, potrivit căreia Mănăstirii Căpriană i-au fost atribuite în folosință 22,02 ha de teren (18,26 ha teren agricol; 3,06 ha pășuni și 0,7 ha teren cu altă destinație) din proprietatea sovhozului Căpriană, r-l Strășeni. Respectiv, prin decizia Consiliului sătesc Căpriană, r-l Strășeni nr. 1/12 din 03 februarie 2015, doar a fost legalizată o situație de fapt existentă, apărută prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 97 din 04 aprilie 1990, care nu a fost abrogată, fiind în vigoare și producând efecte juridice până în prezent.

La 10 mai 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2016 cu menținerea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 24 noiembrie 2015, pe care o consideră legală și întemeiată.

În susținerea recursului Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, fiind emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Declară că intimatul Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni prin decizia nr. 1/12 din 03 februarie 2015, nu era în drept să recunoască valabilă sau nevalabilă Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 97 din 04 aprilie 1990, precum și, să atribuie în folosință Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană terenul cu suprafața de 22,02 ha.

La 08 iulie 2016, în adresa intimatului Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni și intervenientului accesoriu Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană a fost expediată copia recursului declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 03 august 2016, Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, dând o apreciere corectă tuturor probelor prezente la actele pricinii cu respectarea normelor de drept material și procedural.

Declară că reieșind din prevederile art. 15¹ Cod funciar, Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană nu deține în proprietate terenuri, care ar depăși suprafața totală de 100 ha, iar prin actul administrativ contestat doar s-a pus în executare Hotărârea Consiliului de

Ministri al RSSM nr. 97 din 04 aprilie 1990, prin care primei i-au fost atribuite în folosință 22,02 ha de teren (18,26 ha teren agricol; 3,06 ha pășuni și 0,7 ha teren cu altă destinație) din proprietatea sovhozului Căpriană, r-l Strășeni, care este până la moment în vigoare și produce în continuare efecte juridice.

La 09 august 2016, și Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpriană a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând argumentele similare ca și în referința depusă de către Consiliul sătesc Căpriană, r-l Strășeni.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile expuse în referințele depuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Conform art. 15¹ alin. (1) și (2) Cod funciar, mănăstirilor li se atribuie în proprietate privată, fără plată, terenuri, agricole cu o suprafață de până la 5 hectare din contul terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale. Suprafața totală a terenurilor unei mănăstiri, dobândite prin vânzare-cumpărare, donație, etc., nu poate depăși 100 de hectare.

Se reține că potrivit Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 264 din 03 aprilie 2009 "Cu privire la aprobarea Cadastrului funciar, conform situației de la 01 ianuarie 2009", Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpřiana deține teren propriu (arabil) cu suprafața de 5 ha.

Totodată, se mai reține că prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 97 din 04 aprilie 1990 "Cu privire la înstrăinarea și darea în administrare a terenurilor", Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpřiana i-au fost transmise în folosință 22,02 ha de teren (18,26 ha teren agricol; 3,06 ha pășuni și 0,7 ha teren cu altă destinație) din proprietatea sovhozului Căpřiana, r-l Strășeni (f.d. 20).

Astfel, nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului argumentul Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat precum că intimatul Consiliul sătesc Căpřiana, r-l Strășeni prin decizia nr. 1/12 din 03 februarie 2015 nu era în drept să recunoască valabilă sau nevalabilă Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 97 din 04 aprilie 1990, precum și să atribuie în folosință Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpřiana terenul cu suprafața de 22,02 ha, or, prin actul administrativ contestat, de fapt, doar s-a executat Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 97 din 04 aprilie 1990 "Cu privire la înstrăinarea și darea în administrare a terenurilor", fiind în vigoare, și producând în continuare efecte juridice, având puterea lucrului judecată.

Afară de aceasta, suprafața de 22,02 ha de teren a fost transmisă Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Căpřiana în folosință și nu în proprietate privată.

Mai mult ca atât, suprafața totală de teren administrată de către Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Căpřiana nu depășește pe cea de 100 de ha, legal prevăzută de art. 15¹ alin. (2) Cod funciar.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic